

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА» підготовки бакалавра

Розробник: Безсмертнюк Т. П., доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: J Транспорт та послуги Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 2
ІНДЗ: немає		Семестр – 4
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ПІП: Безсмертнюк Тарас Петрович

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

Контактна інформація викладача:

Номер мобільного зв'язку: 0667009523

Електронна адреса: bezsmertniuk.taras@vnu.edu.ua

Дні занять (посилання: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Туристична політика» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вивчення освітнього компонента «Туристична політика» спрямоване на формування розуміння й вміння аналізу туристичної політики, які реалізують здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента є засвоєння здобувачами освіти глибоких знань із сутності світової і національної туристичної політики, її видів, механізмів формування, прийняття й виконання.

Завданнями освітнього компонента є вивчення здобувачами освіти системи методів, впливів і заходів соціально-економічного, правового, зовнішньополітичного, культурного та іншого характеру, які здійснюється парламентами, урядами, державними приватними організаціями, недержавними інституціями і відповідають за туристичну діяльність з метою регулювання та координації туристичної галузі, створення умов для розвитку туризму.

3. Soft skills.

У результаті вивчення освітнього компонента формуються такі *soft skills*:

– системне мислення (здатність комплексно аналізувати туристичну політику на глобальному, національному, регіональному та місцевому рівнях);

- критичне мислення (уміння оцінювати ефективність інструментів туристичної політики в умовах невизначеності та багатофакторності);
- аналітичні навички (здатність працювати з політичними, соціально-економічними та нормативними даними у сфері туризму);
- навички стратегічного бачення (уміння формулювати пріоритети розвитку туризму з урахуванням принципів сталості);
- комунікативні навички (здатність до фахової аргументації та взаємодії з державними, приватними й громадськими інституціями);
- громадянська та професійна відповідальність (усвідомлення суспільних наслідків рішень у сфері туристичної політики);
- здатність до прийняття обґрунтованих рішень (готовність діяти в умовах обмежених ресурсів і суперечливих інтересів);
- самостійність у навчанні та мисленні (здатність критично опрацювати документи та аналітичні матеріали).

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю* /Бали
Змістовий модуль 1. Системна сутність туристичної політики						
Тема 1. Туристична політика: сутність, цілі та завдання	15	2	2	10	1	ДС, РМГ/10
Тема 2. Еволюція підходів управління/урядування в туризмі	13	–	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 3. Сталість як нова норма й фокус туристичної політики	20	2	2	15	1	ДП, ДС/10
Тема 4. Засади розробки туристичної політики	15	2	2	10	1	ДС, РМГ/10
Тема 5. Роль та функції державних й недержавних інституцій у туристичній політиці	13	–	2	10	1	ДП, ДС/10
Разом за змістовим модулем 1	76	6	10	55	5	50
Змістовий модуль 2. Інструменти реалізації туристичної політики						
Тема 6. Особливості та інструменти туристичної політики міжнародного (глобального) рівня	13	–	2	10	1	ДС, РМГ/10
Тема 7. Особливості та інструменти туристичної політики та державного регулювання національного рівня	20	2	2	15	1	ДП, ДС/10
Тема 8. Особливості та інструменти туристичної політики та державного регулювання регіонального рівня	13	–	2	10	1	ЗПР, УО/10
Тема 9. Особливості та інструменти управління й планування туризму та державного регулювання на місцевому рівні	13	–	2	10	1	ДП, ДС/10
Тема 10. Проблеми та перспективи туристичної політики в контексті сучасних викликів	15	2	2	10	1	ЗПР, УО/10
Разом за змістовим модулем 2	74	4	10	55	5	50
Усього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

*Форми контролю: ДС – дискусія; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією; РМГ – робота в малих групах.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти є обов'язковою складовою освітнього компонента та спрямована на поглиблення теоретичних знань і практичних компетентностей.

Самостійна робота з освітнього компонента передбачає:

- опрацювання теоретичного матеріалу (вивчення рекомендованих підручників, навчальних посібників та наукових статей; конспектування основних понять і категорій; опрацювання лекційних матеріалів та презентацій);
- підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в групах, опитування;
- виконання домашніх завдань;
- опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювалися та не розглядалися на заняттях;
- підготовка до поточного та підсумкового контролю (систематизація вивченого матеріалу; повторення навчального матеріалу; підготовка до заліку).

Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного оцінювання на практичних заняттях та заліку.

1. Теоретичні основи формування та реалізації туристичної політики держави.
2. Туристична політика і регулювання сфери туризму.
3. Основні органи управління туризмом та моделі реалізації туристичної політики країни.
4. Механізм державного управління туристичною діяльністю.
5. Організаційні механізми регулювання сфери туризму України у контексті глобалізації.
6. Регіональний розвиток туризму.
7. Маркетингове управління суб'єктами туристичного в регіоні.
8. Регіональні програми розвитку туризму.
9. Туристичні кластери як чинник комплексного розвитку туризму.
10. Особливості та інструменти туристичної політики наднаціонального рівня.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://hell.your-objectstorage.com/vnustorage/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>).

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента. При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного оцінювання знань, не запізнюватися, мати

відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі здобувачами освіти та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перекладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки, не дозволяється. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на основі Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (посилання: <https://surl.li/moqjac>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час переведення, поновлення здобувача освіти до Волинського національного університету імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або освітньо-професійних програм.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній

освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені силябусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, а бо під час вивчення освітнього компонента, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність неспіттвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо отримання додаткових (бонусних) балів

Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проєктних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Перелік питань до заліку

1. Системна сутність урядування в туризмі: суб'єкт та об'єкт управління.
2. Специфіка прояву історичних інструментів управління в туризмі.
3. Вектори цілей туристичної політики.
4. Завдання туристичної політики.
5. Туристична політика як складова державної політики.
6. Сутність та ефекти взаємозалежності туристичної політики та інших складових державної політики.
7. Сутність та ефекти взаємозалежності туристичної політики та бізнесу, розвитку дестинацій.
8. Сутність концепції сталого розвитку.
9. Сутність поняття сталий туризм.
10. Сталий розвиток й імператив сталого туризму: періоди, характеристика акцентів туристичної політики.
11. Сталий підхід до планування туризму.
12. Еволюція акцентів туристичної політики.
13. Сталий туризм: визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі.
14. Сутність взаємозв'язаності, системності та систематичності щодо розробки туристичної політики.
15. Підходи до розробки туристичної політики.

16. Функції державних інституцій в контексті туристичної політики.
17. Функції недержавних організацій в контексті туристичної політики.
18. Міжнародне регулювання туристичної діяльності.
19. Рекомендації ВТО в контексті туристичної політики.
20. Настанови ВТО щодо сучасних акцентів туристичної політики.
21. Сучасні фокуси політики ЄС в контексті туризму.
22. Функції урядування в туризмі на національному рівні в контексті реалізації туристичної політики.
23. Організація урядувальних дій в туризмі на національному рівні.
24. Національна туристична політика, законодавство та регулювання.
25. Туристичний регіон, туристична територія, дестинація як об'єкт туристичної політики.
26. Особливості застосування інструментів туристичної політики національного рівня: регуляторні інструменти; особливі режими.
27. Туристична політика й розвиток та менеджмент туристичних дестинацій локального рівня.
28. Виклики сучасності: кризи та інструменти втілення туристичної політики.
29. Критерії аналізу й оцінки туристичної політики.
30. Підходи до втілення туристичної політики.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Доценко А. І. Туристична політика зарубіжних країн : навчальний посібник. Київ : Університет «Україна», 2023. 72 с.
2. Кіптенко В. К. Туристична політика: навчально-методичний комплекс до дисципліни для студентів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 242 Туризм. К., 2023. 41 с.
3. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 272 с.
4. Леоненко Н. А. Державне регулювання туристичної сфери: теорія, методологія, практика : монографія. Х. : НУЦЗУ, 2021. 325 с.
5. Парфіненко А. Ю. Туристичний імідж регіону : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 312 с.

6. Романів П. В. Державне та регіональне управління в туризмі. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2025. 104 с.
7. Селецький С. І. Правове регулювання туризму в Україні : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 186 с.
8. Туристична політика: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» / автори В. В. Папп, Н. В. Бошота. Мукачево: МДУ, 2024. 117 с.

Додаткова:

1. Безсмертнюк Т. П. Ретроспективний та перспективний аналіз співробітництва України з Всесвітньою туристичною організацією. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 6. Частина 3. С. 349–354. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.3.53>
2. Безсмертнюк Т. П. Особливості функціонування інституту міжнародного туристичного права. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 5. Частина 3. С. 342–347. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.3.50>
3. Безсмертнюк Т. П. Міжнародні туристичні організації: правовий статус, класифікація, значення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 861–866. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.131>
4. Безсмертнюк Т. П. Місце неурядових організацій у системі управління сферою туризму в Україні. *Сучасний стан та пріоритети модернізації науки, освіти та технологій* : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 10 січня 2024 р.) : у 3 ч. Біла Церква : ЦФЕНД, 2024. Ч. 2. С. 35–37.
5. Bezsmertniuk T. Strategic directions for the development of urban tourism in Rivne. *Věda a perspektivy*. 2024. № 10(41). P. 18–27. DOI : [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-10\(41\)-18-27](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-10(41)-18-27)
6. Безсмертнюк Т. П. Правовий статус міжнародних конференцій як форми співробітництва у сфері туризму. *Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 16 травня 2024 р.) / відпов. ред. Л. В. Ільїн. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 58–61.
7. Безсмертнюк Т. П. Нормативно-правове забезпечення розвитку туристичної діяльності в Україні. *Modern trends in development science and practice*. Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference. Varna, Bulgaria. 2021. Pp. 604–607.
8. Безсмертнюк Т. П. Співробітництво України з європейськими державами у сфері туризму: нормативно-правовий аспект. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ; Дублін, 07 липня 2021 р. / за ред. Є. О. Романенка, І. В. Жукової. Київ; Дублін : ФОП КАНДИБА Т. П., 2021. С. 111–115.
9. Дащук Ю. Є., Матвійчук Л. Ю. Туристична політика в умовах сьогодення: досвід України. *Економіка та суспільство*. Випуск № 36. 2022.
10. Кіптенко В. К., Мотузенко О. О. Науково-практичні засади управління переходом до сталого туризму в Україні. *Географія та туризм*. Вип. 64. 2021. С. 11–21.
11. Павлюк С. І., Гриб В. О. Туристична політика Європейського Союзу: сучасний стан та майбутні виклики. *Modern Economics*. 2022. № 36 (2022). С. 172–178.
12. Шаповал В. М., Герасименко Т. В. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання з навчальної дисципліни «Туристична політика» для бакалаврів спеціальності 242 «Туризм». Д. : НТУ «ДП», 2021. 13 с.

Інтернет-ресурси:

1. Асоціація індустрії гостинності України : вебсайт. URL: <https://aigu.org.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).
2. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки : вебсайт. URL: <https://library.vnu.edu.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).

3. Державне агентство розвитку туризму : вебсайт. URL: <https://www.tourism.gov.ua/> (дата звернення: 24.08.2025).
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 24.08.2025).
5. Національна туристична організація України : вебсайт. URL: <https://www.ntoukraine.org/> (дата звернення: 24.08.2025).
6. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. № 168-р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
7. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Дата оновлення : 15.11.2024 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text> (дата звернення: 24.08.2025).
8. Туристична бібліотека «Все про туризм». URL: <https://tourlib.net/ua.htm> (дата звернення: 24.08.2025).
9. United Nations World Tourism Organization : вебсайт. URL: <https://www.unwto.org> (дата звернення: 24.08.2025).